«شي جينپيڭ ەل باسقارۋ جونىندە» 2 ـ تومىنىڭ نەپال تىلىندەگى باسىلىمىنىڭ تۇڭعىش تاراتىلۋ سالتى جانە 3 ـ تومىنىڭ اعىلشىن تىلىندەگى باسىلىمىن تانىستىرۋ جيىنى كاتماندۋدا وتكىزىلدى

شينحۋا اگەنتتىگىنىڭ 9 ـ ايدىڭ 23 ـ كۇنى كاتماندۋدان بەرگەن حابارى. «شي جينپيڭ ەل باسقارۋ جونىندە» 2 ـ تومىنىڭ نەپال تىلىندەگى باسىلىمىنىڭ تۇڭعىش تاراتىلۋ سالتى جانە 3 ـ تومىنىڭ اعىلشىن تىلىندەگى باسىلىمىن تانىستىرۋ جيىنى 9 ـ ايدىڭ 23 ـ كۇنى نەپالدىڭ استاناسى كاتماندۋدا وتكىزىلدى. وسى رەتكى قيمىلدى جۇڭگو مەملەكەتتىك كەڭەس اقپارات كەڭسەسى، نەپال زۇڭتۇڭ سارايى، جۇڭگو شەتەل تىلدەرى باسپا ـ تاراتۋ ىستەرى مەكەمەسى، جۇڭگونىڭ نەپالداعى باس ەلشىلىگى بىرلەسىپ وتكىزدى.

نەپالدىڭ زۇڭتۇڭى باندارى قيمىلعا قاتىناستى ٴارى ٴسوز سويلەدى، جۇڭگو كوممۋنيستىك پارتياسى ورتالىق كوميتەتى ساياسي بيۋروسىنىڭ مۇشەسى، ورتالىق كوميتەت ۇگىت ٴبولىمىنىڭ باستىعى حۋاڭ كۇنميڭ بەينە ەكراندا ٴسوز سويلەدى. جۇڭگونىڭ نەپالداعى باس ەلشىسى حوۋ يانچي، نەپالدىڭ جۇڭگو زەرتتەۋ ورتالىعىنىڭ اتقارۋشى ٴتوراعاسى بحاتتاراي قاتارلى ٴار سالا قايراتكەرلەرى سول كۇنگى قيمىلعا قاتىناستى.

باندارى سوزىندە مىنالاردى ٴبىلدىردى: جۇڭگو ەل باسقارۋ جانە ەكونوميكالىق قۇرىلىس جاعىندا بۇرىن بولماعان تابىستارعا قول جەتكىزىپ، دۇنيە ٴجۇزىنىڭ جاپپاي نازارىن اۋداردى. بۇگىن ٴبىز «شي جينپيڭ ەل باسقارۋ جونىندە» 2 ـ تومىنىڭ نەپال تىلىندەگى باسىلىمىن تۇڭعىش تاراتۋ سالتىن قيمىلىن وتكىزىپ وتىرمىز، وقىرمانداردىڭ بۇل كىتاپتى وقىعان كەزدە جۇڭگونىڭ تاياۋ 10 جىلدا قول جەتكىزگەن عالامات داموۋ ناتيجەلەرىمەن تانىسىپ، ٴتوراعا شي جينپيڭنىڭ يدەيالىق نازارياسىن، ساياسي كوزقاراسىن، ساياسات باعىتىن، سونداي ـ اق ونىڭ تابىستى امالياتىن تۇسىنەتىندىگىنە سەنەمىز. جۇڭگونىڭ كەدەيلىكتەن ارىلتۋدان قامال الۋ جانە جاقسى جونگە سالۋ جاقتارىنداعى مول تاجىريبەلەرى نەپالدى قامتىعان وركەندەپ كەلە جاتقان ەلدەرگە پايدالى ۇلگى ازىرلەيدى.

حۋاڭ كۇنميڭ سوزىندە مىنالاردى ٴبىلدىردى: «شي جينپيڭ ەل باسقارۋ جونىندە» جۇڭگولىق ـ شەتەلدىك وقىرمانداردىڭ شي جينپيڭ جاڭا ٴداۋىر جۇڭگوشا سوتسياليزم يدەياسىن تانۋىنا، ونى يگەرۋىنە ماڭىزدى حۇجاتتىق ماتەريال ازىرلەيدى. بۇل يدەيا ماركسيزمنىڭ نەگىزگى قاعيدالارىن جۇڭگونىڭ ناقتى امالياتىمەن ۇشتاستىرۋعا، جۇڭحۋانىڭ تاڭداۋلى ٴداستۇرلى مادەنيەتىمەن ۇشتاستىرۋعا تاباندى بولۋدىڭ نازاريالىق جاۋھارى، جۇڭگو حالقىنىڭ تاماشا تۇرمىسقا تالپىنىسىن جۇزەگە اسىرۋدىڭ ارەكەت تۇعىرناماسى، ول جاپپاي سوتسياليستىك وسزاماندانعان مەملەكەت قۇرۋعا علمي جەتەكشىلىك ەتىپ، ادامزاتتىڭ تاعدىرلاس ورتاق تۇلعاسىن قۇرۋدى ىلگەرىلەتۋگە جۇڭگو اقىل ـ پاراساتىن قوستى. ٴبىز وسى رەتكى قيمىلدى وراي ەتىپ، جۇڭگو، نەپال ەكى ەل مەملەكەت باسشىلارى كەلىسكەن ماڭىزدى ورتاق تانىمدى شىكەرلەي دايەكتەلەندىرىپ، گۋمانيتارلىق اۋىس ـ كۇيىستى ۇزدىكسىز تەرەڭدەتىپ، ٴداستۇرلى دوستىقتى جەبەپ، جۇڭگو مەن نەپالدىڭ داموۋدى جانە گۇلدەنۋدى بەتكە العان ۇرپاقتار بويى دوس ٴوتۋ سىندى ستراتەگيالىق سەلبەستىك سەرىكتەستىك قارىم ـ قاتىناس ورناتۋىنا بەلسەنە ۇلەس قوسامىز.

قيمىلدا باندارى «شي جينپيڭ ەل باسقارۋ جونىندە» 2 ـ تومىنىڭ نەپال تىلىندەگى جاڭا كىتابىنىڭ شىمىلدىعىن اشتى، حوۋ يانچي جۇڭگو جاق اتىنان نەپالدىق سيلى قوناقتارعا 2 ـ تومىنىڭ نەپال تىلىندەگى جانە 3 ـ تومىنىڭ اعىلشىن تىلىندەگى كىتابىن ۇسىندى.

«شي جينپيڭ ەل باسقارۋ جونىندە» 2 ـ تومىنىڭ نەپال تىلىندەگى باسىلىمىن جۇڭگو شەتەل ٴتىلى باسپاسى جانە نەپالدىڭ جۇڭگو زەرتتەۋ ورتالىعى بىرگە اۋدارىپ باسپادان شىعارعان. قازىرگە دەيىن «شي جينپيڭ ەل باسقارۋ جونىندە» 2 ـ تومى 13 تىلدە اۋدارىلىپ باسپادان شىقتى.

(باسى 1 ـ بەتتە)

مول ونىمگە كەنەلىپ، شارۋالار جايراڭ قاقتى

9 ـ ايدىڭ 23 ـ كۇنى جۇڭگوداعى قىزىل بۇرىش مەكەنى ساۋان قالاسى انجيحاي قالاشىعىندا 10 مىڭ تونناعا قىزىل بۇرىش "كۇن نۇرىمەن الاۋلاپ"، جالپاق دالانى قىزىل "تەڭىزگە" اينالدىردى. سارى ٴتۇستى جۇگەرىمەن جەرگە جايىلعان قىزىل بۇرىشتىڭ ۇستىنەن "دوڭگەلەك داۋلەتتى تۇرمىس" دەگەن جازۋ ٴتۇسىرىپ، جەرگىلىكتى شارۋالار مول ٴونىم شاتتىعىن وسىنداي تاسىلمەن بەينەلەدى.

بيىل ساۋان قالاسى 52 مىڭ مۋ جەرگە جالپاق قىزىل بۇرىش، ٴسۇيىر قىزىل بۇرىش، كوكونىس قىزىل بۇرىش، يەمەك قىزىل بۇرىش سىندى 4 جەلى بويىنشا 19 ٴتۇرلى ٴونىم ەكتى. انجيحاي قالاشىعى گوداۋ قىستاعىنىڭ تۇرعىنى دوۋ حۇڭيان بىلاي دەيدى: "بيىل 170 نەشە مۋ جەرگە ٴسۇيىر قىزىل بۇرىش ەككەن ەدىم، وتكەن جىلداراعىدان ٴونىمى جوعارى، ساپاسى دا جاقسى بولدى، ونىڭ ۇستىنە ماشينامەن تەرگەندىكتەن تاپ ـ تازا بولدى، مول ٴونىم الدىم دەپ ەسەپتەيمىن".

9 ـ ايدىڭ 22 ـ كۇنى قاراقاش اۋدانى اقساراي اۋىلى الۋارىق قىستاعىنىڭ تۇرعىنى جانناتقان قۇدىرەت جاڭعاقتارىن كەپتىرىپ جاتىر ەكەن. جانناتقاننىڭ جەردەگى جاڭعاقتارعا قاراپ قۋانىشى قوينىنا سيماي تۇرعانى انادايدان بايقالدى. "8 مۋ جەرگە ەككەن جاڭعاقتارىمدى تۇگەلدەي كەپتىرىپ قويدىم، بيىلعى جاڭعاقتىڭ ساپاسى وتە جاقسى بولدى، بىلتىرعىدان 5000 يۋاننان ارتىق پايدا تاباتىنىم مۇندا تۇر"، ـ دەدى جانناتقان تولىق سەنىممەن.

بيىل قاراقاش اۋدانىندا 440 مىڭ مۋ جەرگە جاڭعاق ەگىلدى. ٴپىشىنىن ٴۇزۋ، بۇتاۋ، تەلىپ ٴتۇقىمىن ساپالاندىرۋ سياقتى ساپاسىن جوعارىلاتىپ، ٴونىمدى ارتتىرۋ شارالارى، سونداي ـ اق اۋىل شارۋاشىلىق تەحنيكتەرىنىڭ عىلمي جەتەكشىلىك ەتۋى ارقىلى قاراقاش اۋدانى جاڭعاق ٴوندىرىسىندە بۇكىل كاسىپ تىزبەگى بويىنشا داموۋدى جۇزەگە اسىرىپ، بازار بولاشاعى بارعان سايىن جاقسارىپ كەلەدى.

مول ونىمەن يگىلىكتەنىپ، تىڭ تۇرمىسقا كەنەلدى

اتى ايگىلى بۇرىلتوعايدىڭ سۋىق سۋ بالىعى، نارتتاي قىزىل الاقات، تاريحى ۇزاق التاي قويى... 9 ـ ايدىڭ 19 ـ كۇنى بۇرىلتوعاي اۋدانى كوكاعاش اۋىلى اقوتكەل قىستاعىندا "مول ٴونىمدى قۇتتىقتاپ، پارتيانىڭ مەيىرىنە العىس ايتۋ" تاقىرىبىندا شارۋالار مول ٴونىم مەرەكەسى قيمىلى باستالدى. تۇتاس اۋداندىق 6 اۋىل ـ قالاشىق، 63 قىستاقتىڭ ۇزىندىك ەرەكشەلىكتەگى اۋىل شارۋاشىلىق قوسىمشا ونىمدەرى ارلى ـ بەرلى وتكەندەردى ات باسىن بۇرىپ، تاماشالاپ، ٴدام تاتىپ كورۋگە باۋرادى.

بۇرىلتوعاي اۋداندىق اۋىل شارۋاشىلىعى، اۋىل ـ قىستاق مەكەمەسى پارتيا باسشىلىق گرۋپپاسىنىڭ شۋجيى چىن يۋە بىلاي دەيدى: شارۋالار مول ٴونىم مەرەكەسىن وراي ەتىپ اۋىل شارۋاشىلىق قوسىمشا ونىمدەرى كورمەسىن اشۋداعى ماقساتىمىز — كورمەگە قويۋ ارقىلى اۋىل شارۋاشىلىق ونىمدەرىن قىستاقتان شىعارىپ، قالاعا ەنگىزۋ، جەرگىلىكتى اۋىل شارۋاشىلىق قوسىمشا ونىمدەرىنىڭ اتىن شىعارۋمەن قاتار، بۇقارانىڭ كىرىستى ارتتىرۋ ارنالارىن كەڭەيتۋ، ـ دەدى.

9 ـ ايدىڭ 21 ـ كۇنى تەكەس اۋدانى كوكتەرەك اۋىلى كوكتەرەك قىستاعىنىڭ تۇرعىنى ٴيۇسىپجان ٴسلام ٴوزى ەككەن المالارىن الىپ اۋداندا وتكىزىلگەن ۇزىندىك ەرەكشەلىكتەگى اۋىل شارۋاشىلىق قوسىمشا ونىمدەرىن كورمەگە قويىپ ساتۋ قيمىلىنا قاتىناستى.

سول كۇنى تەكەس اۋدانىنداعى 8 اۋىل ـ قالاشىقتاعى 21 كاسىپورىن، سەلبەستىك كووپەراتيۆى، وتباسى ەگىنشىلىك الاڭىنان اكەلىنگەن 130 نەشە ٴتۇرلى اۋىل شارۋاشىلىق قوسىمشا ونىمدەرى كورمەگە قويىپ ساتۋ قيمىلىنا قاتىناستىرىلدى. "مول ٴونىم مەرەكەسى شارۋالاردىڭ مەرەكەسى عانا ەمەس، قايتا بۇكىل جۇڭگو حالقىنىڭ مەرەكەسى. مۇنان بىلاي مەن عىلمي ەگۋ، باپتاۋ تەحنيكالارىن ونان ارى قۇلشىنا ۇيرەنىپ، ساپاسى مۇنان دا جاقسى المالا ەگىپ، قاجىرلى ەڭبەگىمە سۇيەنىپ، باقىتتى تۇرمىسقا كەنەلەمىن"، ـ دەدى ٴيۇسىپجان.

(ٴتىلشى ٴپاريزات ابدۇل، قاتىناسقان تىلشىلەر جاڭ تيڭ، ٴرايدا، ٴجازيرا نەسىپبەك، سۇڭ يا ـ ۋىن، سۇڭ ۋيگو)

(باسى 1 ـ بەتتە)

"ىندەتتەن ساقتانۋ ـ تىزگىندەۋ مەزگىلىندە ٴبىز زور مولشەردەگى ىندەتتەن ساقتانۋ زاتتىق ماتەريالدارىن جەتكىزۋگە جانە وتكەرمەلەۋگە، سونداي ـ اق قالاداعى تۇرعىندارعا زاتتىق ماتەريال جەتكىزۋگە جاۋاپتى بولدىق". كوممۋنيستىك پارتيا مۇشەسى رەتىندە، يۋي لي باستان ـ اياق باستاماشىلدىقپەن ٴبىرىنشى شەپتە اتويلاپ، جولدامالاردى زارارسىزداندىرۋ قىزمەتىن مۇقيات، ۆيداعىداي ىستەۋگە تاباندى بولدى. "جولدامانىڭ مولشەرى ٴبىرشاما مول بولعاندىقتان، جەتكىزۋگە انا ۇرلىم قولايلى بولۋ ٴۇشىن، مەن ۇنەمى قامباعا 2 ساعات بۇرىن كەلىپ، زارارسىزداندىرۋ قىزمەتىن الدىن الا ىستەيمىن".

ۋاقىتتى ۇنەمدەۋ ٴۇشىن، سۋ ٴىشىپ، نان جەۋ سالۋ يۋي لينىڭ قارباالاس كەزدەگى تاماقتانۋ ولشەمى، قارنى اشسا ٴبىر ٴۇزىم نان، ٴبىر جۇتىم سۋمەن قاۋجانىپ الادى دا، جالعاستى جولداما جەتكىزەدى. كەيبىر جولدامالاردى تەك شاعىن اۋماقتاردىڭ قاقپاسىنا عانا قويىپ كەتۋگە، كەيبىرەۋىن ۇيىنە جەتكىزىپ بەرۋگە تۋرا كەلەدى، تۇرعىندارعا جولدامانى ەڭ كوپ جەتكىزگەن كەزدە ول ٴبىر كۇندە 50 نەشە قاباتقا ٴتۇسىپ ـ شىعادى ەكەن. وسىلاي بولا تۇرسا دا، يۋي لي باستان ـ اياق تاباندىلىقپەن ىستەپ كەلەدى. جەدەل جەتكىزۋشىدە جاپا ـ ماشاقاتتان، شارشاپ ـ شالدىعۋدان قورىقپايتىن قاجىر ـ قايرات بولۋ كەرەك، ـ دەيدى ول.

وسى ٴبىر قاجىر ـ قايرات وزىنە دە، ۇيىندەگىلەرگە دە تاماشا تۇرمىس سيلادى. وتكەن ٴبىر جىلدا يۋي لينىڭ جىلدىق كىرىسى 10 مىڭ يۋانعا تاياۋ ارتتى. "بۇل كۇرەسكەرلەردىڭ ٴداۋىرى، قۇلشىنا ەڭبەك ەتكەندە عانا، جەمىسىن كورۋگە بولادى"، ـ دەيدى يۋي لي تەرەڭ سەزىممەن.

"قازىر مەملەكەت جەدەل جەتكىزۋ كاسىبىنە بارعان سايىن ٴمان بەرىپ كەلەدى، جەدەل جەتكىزۋشى جىگىتتەر دە بارعان سايىن كوپتەگەن قامقورلىقتارعا بولەنەتىن بولدى". يۋي لي سەرىكتەستىكتىڭ كۇندەلىكتى 3 ۋاق تاماقتى تۇگەلدەي قوسىمشا قاراجات بەرەتىندىگىن، جاز ماۋسىمىندا جوعارى تەمپەراتۋرا قوسىمشا قاراجاتى بار ەكەندىگىن، قىس ماۋسىمىندا سۋىقتان قورعانۋ زاتتىق ماتەريالدارىن تاراتاتىندىعىن ايتتى. "مەن ٴوزىم قانشالىقتى قۇلشىنا ىستەسەم، بۇكىل قالا سونشالىقتى جىلۋعا بولەنەتىندەي سەزىنەمىن. قابىلداۋ ـ جونەلتۋ، جەدەل جەتكىزۋ كەزىندە قوجالىق ورىندار، تۇرعىندار بىزگە وتە تۇسىنىستىكپەن قارايدى جانە كومەكتەسەدى، بۇعان مەن قاتتى اسەرلەنەمىن ٴارى تابىس سەزىمىنە بولەنەمىن".

قالانىڭ ۇلكەندى ـ كىشىلى كوشەلەرىندە شاپقىلاپ ٴجۇرىپ، يۋي لي كوپشىلىكتىڭ "ۇمىت ـ تىلەگىن" جەتكىزىپ، سونداي ـ اق ٴوز قۇلشىنىسى ارقىلى مول باقىتقا كەنەلدى.

(باسى 1 ـ بەتتە)

اۋىل شارۋاشىلىعىن قامسىزداندىرۋ، قاماتاماسىز ەتۋ جۇيەسىن كەمەلدەندىرىپ، اۋىل شارۋاشىلىعىن قامسىزداندىرۋدىڭ دارەجەسىن جوعارىلاتىپ، تيىستى جاڭالاۋعا قولداۋ كورسەتىپ، شارۋالاردىڭ قامسىزداندىرۋعا قاتىناسۋ بەلسەنەدىلىگىن جوعارىلاتۋ كەرەك؛ تۇراقتى مۇشە باۋ انيڭ مىناداي ۇسىنىس بەردى: وڭتۇستىك شينجياڭداعى جۇڭيى ٴدارى ماتەريالدارى كاسىپ سالاسىنىڭ داموۋىن جەدەلدەتىپ، كاسىپتىك ـ تەحنيكالىق سەلبەستىكتى جانە كولەمدەندىرىلگەن ەگىنشىلىكتى ورىستەتىپ، شارۋالاردى بايىتىپ، اۋىل شارۋاشىلىعىن گۇلدەندىرۋدىڭ جاڭا ارتۋ ٴتۇيىنىن قالىپتاستىرۋ كەرەك؛ تۇراقتى مۇشە ۋاڭ جيە مىناداي ۇسىنىس بەردى: اۋىل ـ قىستاقتا ەلەكتروندى ساۋدانىڭ داموۋىنا تۇساۋ بولىپ وتىرعان ماسەلەلەردى شەشىپ، اۋىل ـ قىستاقتىڭ ەلەكتروندى ساۋدا قىزمەت وتەۋ جۇيەسى قۇرىلىسىن شىكەرلەي كەمەلدەندىرىپ، اۋىل ـ قىستاقتىڭ كاسىپ سالاسى جۇيەسىندەگى ولقىلىقتارىن تولىقتاۋ كەرەك؛ تۇراقتى مۇشە ايساجان ابلا مىناداي ۇسىنىس بەردى: مال شارۋاشىلىعىنىڭ جوعارى ساپالى داموۋىن ىلگەرىلەتىپ، كاسىپورىنداردىڭ كومەكتەسۋ ـ سۇيەمەلدەۋ تەبىنىن ارتتىرىپ، ىندەتتەن ساقتانۋ جۇيەسى قۇرىلىسىن كۇشەيتىپ، كاسىپ سالاسىن گۇلدەندىرۋگە تاماشا نەگىز قالاۋ كەرەك؛ تۇراقتى مۇشە اۋاحان زوردۇن مىناداي ۇسىنىس بەردى: دەرت ـ دەربەزدىڭ زيانىنان جاسىل ساقتانۋ ـ تىزگىندەۋدى جولعا قويىپ، ماماندانعان ٴبىر تۇتاس ساقتانىپ، ٴبىر تۇتاس جونگە سالۋ مەن جاسىل ساقتانۋ ـ تىزگىندەۋدى ٴوزارا ۇشتاستىرۋدى جەدەلدەتىپ، اۋىل ـ قىستاقتىڭ ورگانيكالى اۋىل شارۋاشىلىعىن ۆيداعىداي دامىتۋ كەرەك؛ نەگىزگى ساتى ساياسي كەڭەس ۋاكىلى گاۋ جىگو مىناداي ۇسىنىس بەردى: اۆتونوميالى رايوننىڭ تۇيە شارۋاشىلىعىنىڭ داموۋ جوباسىن زەرتتەپ جاساپ، باستاماشى كاسىپورىنداردى ۇزدىكسىز جەتىلدىرىپ، نىعايتىپ، تۇيە شارۋاشىلىعىنىڭ اقاۋسىز داموۋىنا دەم بەرۋ كەرەك؛ تۇراقتى مۇشە زاماس مىناداي ۇسىنىس بەردى: اۋىل ـ قىستاقتى گۇلدەندىرۋ ستراتەگياسىن ىلگەرىلەتۋ بارىسىندا جوبا ارقىلى جەتەكتەۋگە، ابزالدىقتار ارقىلى ٴوزارا تولىقتاۋعا تاباندى بولىپ، بىرگە قۇرۋدى، بىرگە يگىلىكتەنۋدى كۇشەيتىپ، بىڭتۋان مەن جەرگىلىكتى ورىننىڭ تۇعىسا داموۋىن تەرەڭدەتۋدى، ناقتىلاندىرۋدى ۇزدىكسىز ىلگەرىلەتۋ كەرەك؛ تۇراقتى مۇشە ەۋنشام جۇمان مىناداي ۇسىنىس بەردى: اۆتونوميالى رايون تاراپىنان اۋىل شارۋاشىلىق ونىمدەرىن جىنتىكتەۋ ماڭەرلەۋ، اۋىل شارۋاشىلىق ونىمدەرى ماركاسىن جەتىلدىرۋ سىندى ٴتيىمدى ساياساتتاردى بەلگىلەپ، اۋىل شارۋاشىلىق ونىمدەرىنىڭ "تىكە تارالىمدا زات تانىستىرۋداي" جاڭا كاسىپ كۇيىنە ۇيلەسىپ، اۋىل شارۋاشىلىعىنىڭ ساپاسىن ٴوسىرىپ، ونىمدىلىگىن ارتتىرۋعا جەتەكشىلىك ەتۋ كەرەك؛ ۇسىنىس بويىنشا ماجىلىسكە قاتىناسقان كاسىپورىن سالاسىنىڭ قايراتكەرى شيە حۋانجۇڭ مىناداي ۇسىنىس بەردى: نازاردى كاسىپ سالاسىن تولىقتىرا داموتۋعا شوعىرلاندىرىپ، زات اينالىمى جۇيەسىن ورناتۋدى جانە كەمەلدەندىرۋدى قاماتاماسىز ەتىپ، وڭتۇستىك شينجياڭنىڭ تۇتاس تۇلعالىق ينفورماتسيالانۋ قۇرىلىسىنا قولداۋ كورسەتۋ جانە وعان قىزمەت وتەۋ تەبىنىن ارتتىرۋ كەرەك.

ٴماجىلىس كەزىندە تۇراقتى كوميتەت قۇرامىنداعىلار "عىلمي، ۇيلەسىمدى ورنالاستىرۋ جاساۋ، اۋىل ـ قىستاق كاسىپ سالاسىنىڭ كەڭىستىك قۇرىلىمىن ساپالاندىرۋ"، "اۋىل شارۋاشىلىعىنىڭ قامداۋ جاعىنداعى قۇرىلىمدىق رەفورماسىن تەرەڭدەتىپ، اۋىل شارۋاشىلىق ونىمدەرىمەن ٴونىمدى قامداۋ قابىلەتىن جانە ورەسىن جوعارىلاتۋ"، "اۋىل شارۋاشىلىعىنىڭ ساپاسىن ٴوسىرىپ، ونىمدىلىگىن ارتتىرۋ، اۋىل ـ قىستاقتاعى ەڭبەك كۇشتەرىن باسقا سالاعا ويىستىرىپ جۇمىستاندىرۋ سىندى 'ەكى سەرپىلىستى' قۇلشىنا جۇزەگە اسىرىپ، شارۋالاردىڭ كىرىسىن ۇزدىكسىز ارتتىرۋداعى كىلتتىك ماسەلەلەردى شەشۋ"، "اۋىل ـ قىستاق كاسىپ سالاسىن گۇلدەندىرۋ تىرەگىن، قاماتاماسىزدىعىن كۇشەيتۋ" سىندى ارناۋلى تاقىرىپتاردا تالقى وتكىزدى.

اۆتونوميالى رايوندىق ورىنباسار ٴتوراعاسى ماڭىلىك سەيىت ماجىلىسكە قاتىناسىپ، سوزدەردى تىڭدادى.

ٴماجىلىس اۆتونوميالى رايوندىق ساياسي كەڭەستىڭ ورىنباسار ٴتوراعاسى پىڭ جيارۋيدىڭ كادرلار ٴىسى جونىندەگى تۇسىندىرمەسىن تىڭدادى؛ اۆتونوميالى رايوندىق ساياسي كەڭەستىڭ باس حاتشىسى گاۋ جياڭحۋيدىڭ «ساياسي كەڭەس شينجياڭ ۇيعۇر اۆتونوميالى رايوندىق كوميتەتىنىڭ حالىق ساياسي كەڭەسىنىڭ ورتاق تانىم ۇيىستىرۋ قىزمەتىن كۇشەيتۋ جانە جەبەۋ جونىندەگى پىكىرىنىڭ» العاشقى جوباسىن دايىنداۋ جاعدايى جونىندەگى تۇسىندىرمەسىن تىڭدادى.

اۆتونوميالى رايوندىق ساياسي كەڭەستىڭ ورىنباسار ٴتوراعاسى ٴجۇرات يەمىن ٴماجىلىستى باسقاردى، اۆتونوميالى رايوندىق ساياسي كەڭەستىڭ ورىنباسار ٴتوراعالارى ٴمۇتالىپ وبۇل، ياڭ يۇڭ، ٴيىلھام سابىر، ابدۇرقىپ ٴتۇمۇرنياز، نۇرىم سمايىلقان، ازەز مۇسا ماجىلىسكە قاتىناستى.

(باسى 1 ـ بەتتە)

پارتيا تاريحىن ۇيرەنۋ تاربيەسى ورىستەتىلگەنىنەن بەرى تارباعاتاي ايماعىنداعى ٴار دارەجەلى پارتيا ۇيىمدارى قازىرگى بار بايلىقتى اشۋ مەن ودان ٴونىمدى پايدالانۋدى بىرلەستىرۋگە تاباندى بولىپ، اۆتوكولىك توقتاتۋ ورنىن مولايتۋعا پايدالانىلاتىن جەرمەن قامداۋ، ۋاقىتشا اۆتوكولىك توقتاتۋ ورنىن يكەمدى كوبەيتۋ، اۆتوكولىكتى تۇندە تەگىن توقتاتۋ اۋماعىن بەلگىلەۋ، ۇلكەن كولەمدەگى الەۋمەتتىك الاڭ ـ ورىنداردىڭ اۆتوكولىك توقتاتۋ ورنىن اشىق ۇستاۋ سياقتى ٴتۇرلى تاسىلدەرمەن اۆتوكولىك توقتاتۋ بايلىعىمەن قامداۋ ـ قاجەتسىنۋ تەپە ـ تەڭدىگىن ىسكە اسىردى.

تارباعاتاي ايماعىنداعى جەر ـ جەر، تاراۋلار شاعىن اۋماقتاردىڭ اۆتوكولىك ورنىن كەڭەيتۋدەن بۇرىن بۇقارادان كەڭ كولەمدە پىكىر، ۇسىنىس الىپ، بۇقارانىڭ تالاپ ـ تىلەگىن ۇعىسىپ، ەسكەرگەن، كونە شاعىن اۋماقتاردى جاڭالاۋ قىزمەتىمەن بىرلەستىرىپ، اۆتوكولىك توقتاتۋ ورنىن قۇرۋدى ەسكەرگەن، كونە شاعىن اۋماقتاردى جاڭالاۋ كولەمىنە ەنگىزىپ، شاعىن اۋماقتاردىڭ اۆتوكولىك توقتاتۋ قيىن بولۋ ماسەلەسىن شەشۋدى ونان ارى جەبەدى. ۇعىسۋعا قاراعاندا، تارباعاتاي ايماعى بيىل جاڭادان 11 مىڭ 578 اۆتوكولىك توقتاتۋ ورنىن ارتتىرۋدى جوسپارلاعان.

جۇمىستانۋ جولىن كەڭەيتىپ، كىرىستى ارتتىردى

"بۇرىن مەنىڭ تۇراقتى قىزمەتىم جوق بولاتىن، كىرىسىم دە تۇراقسىز بولاتىن. قازىر سەرىكتەستىكتە قىزمەت ىستەپ، ايىنا 3600 يۋان كىرىس كىرگىزەمىن"، ـ دەدى ادىلجان ماھۇتجان.

ادىلجان شيحۋ قالاسى جياحزى اۋىلى كۇيحى قىستاعىنىڭ تۇرعىنى، بىرنەشە جىلدىڭ الدىندا وتباسىنىڭ 27 مۋ جەرىن وتكەرمەلەگەنىنەن كەيىن، ۇدايى سىرتتا جۇمىس ىستەپ كەلگەن. تاياۋدا شيحۋ قالالىق ادام كۇشى بايلىعى جانە قوعامدىق قاماتاماسىزداندىرۋ مەكەمەسىنىڭ كومەگىندە ادىلجان شيحۋ قالاسى رۇڭشيڭ شىڭجيڭ قالا قىزمەت وتەۋ شەكتى سەرىكتەستىگىنىڭ ٴبىر قىزمەتكەرى بولادى.

پارتيا تاريحىن ۇيرەنۋ تاربيەسى ورىستەتىلگەنىنەن بەرى شيحۋ قالاسى "مەن بۇقارا ٴۇشىن ناقتى ٴىس ىستەيمىن" امالياتتىق قيمىلىن بەلسەنە ورىستەتىپ، جۇمىستانۋدى جەبەۋدى بۇقاراعا قىزمەت وتەۋدەگى كۇش سالۋ ٴتۇيىنى ەتىپ، قالا، اۋىلداعى ارتىق ەڭبەككۇشتەرىن باسقا سالاعا ويىستىرىپ جۇمىستاندىرۋدى تىڭعىلىقتى ىلگەرىلەتتى. اۋىل ـ قالاشىقتاعى ارتىق ەڭبەككۇشتەن 12 مىڭ 811 ادامدى (رەت) باسقا سالاعا ويىستىرىپ جۇمىستاندىرۋدى جۇزەگە اسىرىپ، قالا ـ قالاشىقتا 3744 ادامدى جۇمىستاندىرۋ ورنىن مولايتىپ، قالا، اۋىل تۇرعىندارىنىڭ كىرىسىن ارتتىرۋدى ونان ارى جەبەدى.

"ساۋان قالالىق ادام كۇشى بايلىعى جانە قوعامدىق قاماتاماسىزداندىرۋ مەكەمەسى جاريالاعان قىزمەتكەر قابىلداۋعا شاقىرۋ ينفورماتسياسىن كورگەننەن كەيىن، ساۋان قالالىق حالىق شيپاحاناسىنا بارىپ پراكتيكا ىستەدىم. بۇل جەردەن كاسىپتىك بىلىمدەردى ۇيرەنىپ قانا قويماي، ناقتى جۇمىسپەن اينالىسىپ، تەز ىلگەرىلەدىم"، ـ دەدى ساۋان قالاسىنىڭ تۇرعىنى ياڭ لياڭ.

بيىل جىل باسىنان بەرى ساۋان قالاسى ايىنا 20 نەشە پراكتيكا بازاسىن 300دەن استام پراكتيكا جاساۋ جۇمىس ورنىمەن قامداۋعا ۇيىمداستىردى، مۇندا ەمدەۋ ـ دەنساۋلىق ساقتاۋ، قازىنا بۇعالتىر، وقۋ ـ وقىتۋ، اۋىل شارۋاشىلىعىن دامىتۋ سياقتى كاسىپتەرگە سايىپ، جوعارى مەكتەپ بىتىرگەن وقۋشىلار ٴۇشىن، سونداي ـ اق جۇمىستانباعان جاستار ٴۇشىن جۇمىستانۋ ارناسىن كەڭەيتتى.

ۇعىسۋعا قاراعاندا، تارباعاتاي ايماعى جۇمىستاندىرۋ ٴورىسىن كەڭەيتۋ ينجەنەرياسىن اتقارۋ ٴۇشىن «شينجياڭ تارباعاتاي ٴتۇيىندى دامىتۋ ـ ەسىك اشۋ سىناق رايونىن قۇرۋ تاريحي ورايىن مىقتاپ يگەرىپ، ايماقتىڭ جۇمىستاندىرۋدى جوعارى ساپالى دامىتۋدى بار كۇشپەن ىلگەرىلەتۋدى اتقارۋ جوباسىن» بەلگىلەپ، ايماق، اۋدان، اۋىل، قىستاق 4 دارەجەلى جۇمىستاندىرۋعا قىزمەت وتەۋ تۇعىرى قۇرىلىسىن جەدەلدەتىپ، الەۋمەتتىك جۇمىستاندىرۋ ينفورماتسيا سايتىنا ەنگىزەلىپ، قىزمەتكەر قابىلداۋعا شاقىرۋ جانە جۇمىس ورنى ينفورماتسياسىن بەلسەنە جاريالاپ، "ٴبىر بەكەت فورماسىندا جۇمىس ورنىن تانىستىرۋ"، "قىزمەتكەر قابىلداۋ ارناۋلى جينالىسى" سياقتى قيمىلداردى ۇيىمداستىرىپ، ورىستەتىپ، اۋىل ـ قىستاقتاعى ارتىق ەڭبەككۇشتەرىنىڭ جۇمىستانۋىنا تۇعىر ازىرلەپ بەردى. العاشقى جارتى جىلدا جيىنى 8800 جۇمىستانۋ ورنىن اشتى.

"كومىردى ەلەكترگە اينالدىرۋدى اتقارىپ"، جۇرت قالاۋىنان شىقتى

"بۇرىن قىستا كومىر جاعىپ جىلىناتىندىعىمىزدان ٴۇيدىڭ ٴىشىن كۇل باسىپ كەتەتىن. بىلتىر قىستاقتان بەرەۋلەردىڭ ٴۇيدى ەلەكترمەن جىلىتاتىندىعىن، ۇيلەرىنىڭ تاپ ـ تازا ەكەندىگىن كورىپ، بيىل مەن دە ٴۇيدى ەلەكترمەن جىلىتۋعا وزگەرتتىم"، ـ دەدى شيحۋ قالاسى گانحىزى قالاشىعى باۋجياجۋاڭزى قىستاعىنىڭ تۇرعىنى ليۋ جياكۇي.

بيىل "كومىردى ەلەكترگە اينالدىرۋ" نىسانى بويىنشا جاڭالاۋ بارىسىندا مەملەكەت ەلەكتر تورى شيحۋ قالاسى ەلەكترمەن قامداۋ سەرىكتەستىگى ەلەكتر قۇرىلعىلارىمەن سايكەستىرىپ جاڭالاۋدى بەلسەنە اتقارىپ، "كومىردى ەلەكترگە اينالدىرۋ" تور ۇلەستىرۋ جابدىعىنىڭ جانە ابونەنتتار جابدىعىنىڭ جۇمىس جۇرگىزۋىن جانە ونى قورعاۋدى كۇشەيتىپ، "كومىردى ەلەكترگە اينالدىرۋ" قىزمەتىندە ناقتى ونىمدىلىككە قول جەتكىزۋدى كۇش سالا قاماتاماسىزداندىردى.

حاتۋبۇح قالاشىعىنىڭ ەلەكترمەن جىلىتۋدا ەلەكتر كەرنەۋى جەتىسپەۋ ماسەلەسىن شەشۋ ٴۇشىن، مەملەكەت ەلەكتر تورى شيحۋ قالالىق ەلەكترمەن قامداۋ سەرىكتەستىگى نىسانا قارجىسىن بەلسەنە ٴوتىنىش ەتىپ، 5.7 كيلومەترلىك ۇزىندىقتاعى 10 كيلوۆولتتىق ەلەكتر جەلىسىن ورناتىپ، حاتۋبۇح قالاشىعىنىڭ قىستا ەلەكترمەن جىلىنۋىن قاماتاماسىز ەتتى.

قازىرگە دەيىن شيحۋ قالاسىندا 151 كاسىپورىن، ٴسۋورىن ەلەكتر پار قازانىنا وزگەرتۋدى، 17 اۋىل ـ قالاشىق ۇكىمەت ورگاندارى ەلەكتر پار قازانىنا وزگەرتۋدى ورىندادى، جيىنى 2429 وتباسى تۇرعىنى ەلەكترمەن جىلىناتىن بولدى.

بيىل تارباعاتاي ايماعى اۋىل ـ قىستاقتا بىتىراندى ەلەكتر جىلۋمەن قامداۋ ينجەنەرياسىن كۇش سالا ىلگەرىلەتىپ، اۋىل ـ قىستاقتا 13 مىڭ وتباسىندا "كومىردى ەلەكترگە اينالدىرۋدى" اتقاردى، جىلۋمەن قامدالاتىن اۋماق 3 ميلليون 119 مىڭ 500 شارشى مەترگە جەتتى. سونىمەن قاتار، تازا ەنەرگيالى جىلۋمەن قامداۋ ٴتاسىلىنىڭ كوپ تۇرلىلەنۋىن بەلسەنە ىلگەرىلەتىپ، تازا ەنەرگيالى جىلۋمەن قامداۋدى مەكتەپتەرگە ەنگىزۋ قيمىلىن اتقارىپ، 35 ورتا، باستاۋىش مەكتەپتى شوعىرلى تۇردە ەلەكتر جىلۋمەن قامدادى.